
SJUKVÅRDSTOLKARNA

Nyhetsbrev - nr 3, 2025

Kära sjukvårdstolk !

Vi har under hösten 2025 arbetat intensivt med frågor som berör oss sjukvårdstolkar (ST). Vid det här laget känns det dock tröttsamt att ständigt behöva påminna om existentiella frågor kring vår yrkesroll, istället för att kunna ägna oss åt mer utvecklande och framåtblickande frågor. Tyvärr ser verkligheten ut som den gör, och vi kan inte låtsas som att ingenting pågår. Det som sker berör inte bara oss som tolkar, utan samhället i stort.

Sjukvården är en livsviktig del av samhällsverksamheten, och vår yrkesroll är avgörande för att den ska fungera även för dem som är språksvaga.

Politiska initiativ och påverkansarbete - När vissa politiker för några år sedan gick ut med ett politiskt utspel om införandet av tolkavgifter, medverkade vi i två artiklar (se under fliken Opinion på vår hemsida). Nu har frågan tyvärr gått vidare till en statlig utredning, och vi kommer att skicka en skrivelse till utredaren. För trots att det har talats om att sjukvården ska bli undantaget så finns inga beslut tagna om detta. Vi återkommer till er med mer information.

Möten och uppföljningar med tolkförmedlingar - Under hösten har vi haft regelbundna uppföljningsmöten med Digitaltolk. Vi har även haft ett uppföljningsmöte med Språkservice, som nyligen firade sitt 30-årsjubileum, efter ett längre uppehåll i kontakten. Ett möte med Transvoice som vi heller inte träffat på väldigt länge planeras också i närtid, och vi avser att ta kontakt med de tolkförmedlingar som inte är privata

Vision om gemensam tillgänglighetsplattform - Med tanke på den ökade distanstolkningen så har vi som yrkesförening sedan tidigare en vision om att en gemensam schemaplattform implementeras mellan

tolkförmedlingar, för att öka vår tillgänglighet. Trots att vi ”bara” är 228 sjukvårdstolkar kan användningen av oss effektiviseras ytterligare. Det har redan skett till viss del genom tillgänglighetsknappen, men vi kan trots allt inte vara tillgängliga samtidigt hos alla förmedlingar. Vi hoppas därför att denna vision så småningom kan förvandlas till en handlingsplan, i samarbete med förmedlingarna.

Marknadsförändringar och kompetensprincipen - Med tanke på AI-tolkens intåg, minskad invandring, fler vårdprofessioner som kan kommunicera direkt med patienter samt regeringens förslag om tolkavgifter, krymper tolkmarknaden. Det är därför rimligt att auktoriserade sjukvårdstolkar får en ökad närvaro inom vården. För vi finns.

Vi som sjukvårdstolkar är avsedda att tolka inom sjukvården för patientsäkerhetens och kvalitetssäkringens skull och ska varken bortprioriteras, ignoreras eller, för att inte säga, indirekt diskrimineras i vissa regioners upphandlingar. Låt oss inte glömma att Kammarkollegiet auktoriserar tolkar för att skydda samhället, regioner, myndigheter och individer genom att garantera tolkningens kvalitet och tillförlitlighet. Vår närvaro i vården är viktig i hela vårdprocessen, från primärvård och akutsjukvård till specialistvård.

Debattartikel i Dagens Medicin - Region Uppsala har nyligen genomfört en upphandling där kompetensprincipen saknas och där sjukvårdstolkar inte nämns bland kompetensnivåerna för on demand-tolkning. Detta tillsammans med vissa andra regioners upphandlingar sedan tidigare, där liknande ovanstående stått i kravspecifikationen, har lett till att vi har skrivit debattartikeln ”Att tolka i sjukvården kräver mer än språkkunskap”, publicerad i Dagens Medicin den 3 november 2025.

Länk till artikeln finns i mejlet, du kan även läsa den under fliken opinion.

Uppdragstillsättning och kompetensnivåer - Auktoriserade sjukvårdstolkar ska inte bortprioriteras eller ignoreras inom någon del av sjukvårdstolkningen. Med dagens utvecklade system för fördelning av både planerade uppdrag och on demand-uppdrag, samt möjligheten för tolkar att tillgängliggöra sig med ett knapptryck, finns ingen anledning för regioner att oroa sig för brist på akuta tolkar nattetid, på helger eller under dagtid.

On demand-uppdrag ska inte utgöra ett separat affärsområde där sjukvårdstolkar exkluderas. Vi är avsedda att tolka inom sjukvården, oavsett om vi är anställda, egenföretagare eller uppdragstagare. Sjukvårdstolkar ska ha full tillgång till dessa uppdrag och dessutom prioriteras, särskilt eftersom on demand-tolkning i de flesta fall rör akutsjukvård. Att säkerställa rätt tolkkompetens redan i inledningen av vårdprocessen är avgörande, både för att minska patientens lidande och för att förebygga onödiga kostnader för vården och samhället i stort.

Informationsmaterial - Genom vissa upphandlingar blir sjukvårdspersonal alltmer administrativt belastad när de ska välja kompetensnivå på tolken vid bokning. I regel vet personalen inte skillnaden mellan kompetensnivåerna, eller att det finns sjukvårdstolkar. Det är lätt att anta att en utbildad tolk (UT) som även finns registrerad hos Kammarkollegiet har samma kompetens och omfattas av samma yrkesetiska krav som en auktoriserad sjukvårdstolk, men så är det inte. För skillnaden ligger ju både i kunskapsnivå, ansvar och tillsyn.

Men tyvärr blir valet ofta ekonomiskt, för varför boka en sjukvårdstolk när en utbildad tolk är billigare? Men konsekvenserna av sådana val, för patientsäkerheten, kvaliteten i vården och kompetensförsörjningen inom hela vår yrkeskår är något som regionerna och politiken, inte vårdpersonalen, måste ta ansvar för!

Av ovanstående anledning har vi därför tagit fram en flyer som finns på vår hemsidas startsida och under fliken Informationsmaterial. Flyern har tryckts i 1 000 exemplar och har redan börjat delas ut till tolkanvändare. Du som vill delta i kampanjen är varmt välkommen att skriva ut den själv och lämna till de vårdgivare du tolkar för.

Flyern informerar om:

- hur många vi är och vilka språk vi täcker
- vårt ansvar som auktoriserade sjukvårdstolkar

- skillnaden mellan sjukvårdstolkar, utbildade och övriga tolkar

Kunskapsgodis - friska upp minnet kring aritmyer!

Olika aritmyer - rubbning av hjärtrytmen som kan vara för snabb, oregelbunden eller för långsam.

Uppdelning i fyra delar efter rytmen och ursprunget (förmak eller kammare):

1. Supraventrikulära arytmier (från förmaken eller AV-knutan) - rytmrubbningar som uppstår ovanför hjärtats kamrar.

Förmaksflimmer (Atrial fibrillation, AF)- Oregelbunden - ofta snabb rytm, vanligast hos vuxna och ökar risken för stroke.

Förmaksfladder - har en mer regelbunden rytm än flimmer, är snabb och kan lätt bli förmaksflimmer (FF)

Supraventrikulär takykardi (SVT) - en plötslig attack av snabba slag, kan vara upp till 250 i minuten.

Förmakstakykardi

2. Ventrikulära arytmier (från kamrarna) - de påverkar hjärtats pumpfunktion direkt och är farliga.

Ventrikulär takykardi (VT) - kan vara livshotande och övergå i kammarflimmer.

Ventrikelflimmer (VF) - det uppstår en kaotisk elektrisk aktivitet i kamrarna som leder till hjärtstopp och defibrillering krävs

Ventrikulära extraslag (VES) - Enstaka extra slag från kamrarna, är ofta ofarligt om hjärtat i övrigt är friskt.

3. Bradyarytmier (för långsam hjärtrytm) - hjärtat slår ofta under 50 slag/min.

Sinusbradykardi - regelbunden, långsam rytm, kan vara normalt hos vältränade personer.

Sinoatriellt block (SA-block) - periodvis kan impulsen från sinusknutan blockeras.

AV-block (atrioventrikulärt block) - Fördrojning eller avbrott i signalöverföringen mellan förmak och kammare.

4. Speciella former

Torsade de pointes

Sick sinus-syndrom (SSS)

Pulslös elektrisk aktivitet (PEA)

Vad är AV knutan (nodus atrioventricularis)?

En liten del av hjärtat retledningssystem som ligger mellan förmaken och kamrarna, bidrar till en effektiv och regelbunden hjärtrytm

Vad är sinusknutan(nodus sinuatrialis)?

Sitter i höger förmak, är hjärtats naturliga pacemaker. Den startar varje hjärtslag, styr rytmen och ser till att hjärtat slår i jämn takt.

Avslutningsvis vill vi säga att när det gäller AI-utvecklingen och AI-tolken, så kommer vårt yrke fortsatt att vara oundgängligt. För trots allt är det vi människor som bäst kan förstå en annan människa och tolka för henne, med empati, nyans och ansvar. Tekniken ska stödja oss i samtalet, inte ersätta oss.

Med de orden vill vi önska dig allt gott och sända våra bästa kollegiala hälsningar från oss i

Sjukvårdstolkarnas styrelse

Vid pennan:

Violeta Maric, ledamot, med i arbetsgruppen upphandlingar

**Vänta inte - Bli Medlem i Sjukvårdstolkarna,
Tillsammans är vi starkare!**
Yrkesföreningen för av Kammarkollegiet auktoriserade sjukvårdstolkar

Sänd ett mejl med dina kontaktuppgifter till

info@sjukvardstolkarna.com

Eller

Fyll i formuläret på hemsidan alternativt använd chatt rutan!

www.sjukvardstolkarna.com

